

Dosarul nr. 3ra-579/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – M. Gandrabur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – E. Palanciuc, V. Negru, A. Minciuna

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Grigore Diacenco împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale, persoană terță Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI cu
privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării pensiei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut
hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, prin care
s-a admis acțiunea depusă de Grigore Diacenco,

constată:

La 04 decembrie 2018, Grigore Diacenco a depus cerere de chemare în
judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de
Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
al MAI cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării pensiei
și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că până în anul 2011 a
activat în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI, iar la
demisie a dobândit dreptul la pensie.

La 13 februarie 2012 s-a reangajat și a activat până la 15 iunie 2018, fiind
concediat din motive de boală.

În luna iunie 2018 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani,
mun. Chișinău cu cerere de recalculare a pensiei, în corespundere cu prevederile
art. 14 lit. a) și art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a
persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne
nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Având în vedere că până în luna octombrie 2018 nu a primit decizia emisă
asupra cererii sale privind recalcularea pensiei, la 15 octombrie 2018, s-a adresat

personal Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, unde i-a fost eliberată o decizie fără semnătură și ștampilă, prin care s-a refuzat în recalcularea pensiei, făcând-se trimitere la prevederile art. 7 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Astfel, la 22 octombrie 2018, a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin e-mail și prin intermediul cancelariei, petiție prin care a informat despre neexecutarea în termen de 30 de zile a cererii anterioare adresate în luna iunie 2018, stabilirea și recalcularea pensiei conform documentelor prezentate în luna iunie 2018, întreprinderea măsurilor pentru îmbunătățirea lucrului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, identificarea și sancționarea persoanelor responsabile pentru neexecutarea cererii adresate în luna iunie 2018. Însă, nu a primit niciun răspuns la această petiție.

La 08 noiembrie 2018, a recepționat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, nr. 219 din 27 iulie 2018, prin care s-a refuzat în recalcularea pensiei.

Reclamantul a considerat decizia ca fiind ilegală și neîntemeiată, deoarece are vechime totală în muncă de 26 ani 04 luni și 14 zile, până la 15 iunie 2018, când a fost eliberat din funcție.

Grigore Diacenco a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, nr. 219 din 27 iulie 2018 privind refuzul recalculării pensiei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia în baza documentelor prezentate în luna iunie 2018, cu stabilirea pensiei recalculate începând cu data de 16 iunie 2018; compensarea cheltuielilor de judecată.

La 18 iunie 2019, reclamantul Grigore Diacenco, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău nr. 219 din 27 iulie 2018 privind refuzul recalculării pensiei; obligarea recalculării și stabilirii pensiei în mărime de 61% din suma soldei, începând cu data de 16 iunie 2018; compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 106-109).

Prin hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Grigore Diacenco.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău nr. 219 din 27 iulie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să stabilească lui Grigore Diacenco pensia în mărime de 61% din suma soldei, începând cu data de 16 iunie 2018.

S-a respins pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (vol. I, f.d. 138, 141-150).

Prin decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol. I, f.d. 189, 190-194 recto-verso).

În motivarea soluțiilor emise, prima instanță și instanța de apel au reținut că, având în vedere reangajarea reclamantului în cadrul organelor afacerilor interne după stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, a avut loc modificarea drepturilor reclamantului, acesta acumulând o vechime în muncă suplimentară la cea existentă

la data pensionării sale, ceea ce în mod incontestabil dă naștere dreptului său la recalcularea pensiei.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 13 lit. a), art. 14 lit. a) și 44 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, reclamantul a prezentat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău acte suplimentare ce-i acordă dreptul la majorarea pensiei, și anume informația privind retribuirea muncii pentru perioada de până la recenta sa eliberare din funcție.

În atare circumstanțe instanțele inferioare au conchis necesitatea anulării deciziei de refuz și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru vechimea în serviciu a lui Grigore Diacenco.

La 13 martie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei recurate și emiterea unei decizii noi (vol. I, f.d. 201-205, 220-224).

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că soluția emisă de instanța de apel este rezultată din interpretarea eronată a legii materiale aplicabile la caz, în special a art. 61 din Legea nr. 1554 din 23 iunie 1993, or, obiectul din prezenta cauză este recalcularea pensiei în legătură cu obținerea unei noi vechimi în muncă în urma reangajării în serviciu după stabilirea dreptului la pensie pentru vechime în muncă.

Astfel, la judecarea cauzei instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că, Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu prevede dreptul la recalcularea pensiei stabilite anterior sau stabilirea din nou a pensiei după o eventuală reangajare a beneficiarului de pensie și obținerii unei noi vechimi în muncă.

Cu atât mai mult că, la eliberarea din serviciu, intimatului i-a fost stabilită pensia conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, dar nu în baza alin. (2), la prelungirea termenului de aflare în serviciu.

La fel, recurenta a relevat că, în sensul normei art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, prin acte suplimentare se subînțeleg acte referitoare la solda, vechimea în muncă, obținute până la obținerea dreptului la pensie, care din motive independente nu s-au luat în calculul pensiei.

În speță, însă, intimatul a prezentat acte noi pentru perioada 13 februarie 2012 – 15 iunie 2018, obținute în urma reangajării. În asemenea circumstanțe, actele respective nu pot fi luate în considerare la recalcularea pensiei stabilite anterior din 15 iunie 2011.

Finalmente, recurenta a menționat că soluția instanțelor inferioare contravine jurisprudenței Curții Supreme de Justiție emise în cauze care au avut obiectul litigiul similar cu cel din prezenta speță.

La 06 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă pentru notificare lui Grigore Diacenco recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

La 09 și 10 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare prin poștă electronică lui Grigore Diacenco, avocatului Petru Coșleț și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului. Deși, la 10 iunie 2020, reprezentantul intimatului-reclamant Grigore Diacenco, avocatul Petru Coșleț, a confirmat recepționarea copiei recursului, aceștia nu și-au exercitat dreptul de a depune referință până la ședința de judecată (vol. II, f.d. 2-14).

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Verificând dacă recursul a fost depus în termen, Colegiul observă că instanța de apel a examinat prezenta cauză în lipsa reprezentantului Casei Naționale de Asigurări Sociale (vol. I, f.d. 182, 185-188), adoptând decizia la 12 februarie 2020.

La fel, instanța de recurs remarcă faptul că decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 01 martie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție a corespondenței DS9350086640AS (vol. I, f.d. 199).

În atare circumstanțe se ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale prevăzute la art. 245 din Codul administrativ, deoarece recursul motivat a fost depus la 13 martie 2020 (f.d. 201).

La 10 iunie 2020, examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

Din conținutul art. 257 alin. (1) din Codul administrativ rezultă că acesta a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019).

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Colegiul notează că, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a remis prin poștă electronică intimațiilor Grigore Diacenco, avocatului Petru Coșleț și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, creându-le astfel condiții egale cu ale recurteii. Însă, intimații nu au beneficiat de dreptul lor procedural de a-și expune prin referință poziția procesuală asupra temeiurilor invocate în recurs.

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a-l admite și a casa integral decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. c) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Potrivit articolului 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele și lucrările cauzei Colegiul atestă că, prin ordinul SPCSE al MAI nr. 82ef din 24 iunie 2011, Grigore Diacenco a fost concediat din serviciul special și a fost trecut în rezerva forțelor armate la vârsta de 36 ani 11 luni, conform articolului 29 alin. (1) lit. f) din Legea serviciului protecției civile și situațiilor excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007 (la împlinirea vechimii în serviciu ce permite dreptul de ieșire la pensie), cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI (vol. I, f.d. 43, 58-61).

În legătură cu eliberarea din serviciu, Grigore Diacenco a depus la Direcția economie și finanțe a MAI cerere de fixare a pensiei pe linia MAI (vol. I, f.d. 44).

Prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 28 septembrie 2011, emisă pe dosarul de pensionare nr. 021744, lui Grigore Diacenco i-a fost stabilită începând cu data de 25 iunie 2011 pensie pentru vechime în muncă, acumulată pe parcursul a 20 ani de activitate în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în mărime de 50 % de la salariu (vol. I, f.d. 28).

În baza ordinului SPCSE al MAI nr. 17ef. din 13 februarie 2018, Grigore Diacenco a fost reangajat în Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, ulterior reorganizată în Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI (vol. I, f.d. 58-61, 66, 105)

Prin ordinul MAI nr. 63ef din 11 iunie 2018 au fost încetate raporturile de serviciu cu Grigore Diacenco, cu excluderea din evidența militară, conform articolului 38 alin. (1) lit. c) și e) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, din motivul acumulării vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie și din motive de sănătate, în cazul stabilirii incapacității sale de a exercita funcția publică cu statut special în conformitate cu decizia Comisiei medicale a Ministerului Afacerilor Interne (vol. I, f.d. 65).

Indică faptul că vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) la 15 iunie 2018 constituie 26 ani 04 luni 14 zile (vol. I, f.d. 66 recto-verso).

Astfel, la 26 iunie 2018, Grigore Diacenco a depus cerere cu privire la

recalcularea pensiei.

Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, prin decizia privind refuzul stabilirii pensiei nr. 219 din 27 iulie 2018 a refuzat, în baza art. 7 și 13 lit. b) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, stabilirea pensiei pentru vechime în muncă lui Grigore Diacenco, din motiv că acest drept a fost realizat la 25 iunie 2011 (vol. I, f.d. 8).

La 22 octombrie 2018, Grigore Diacenco s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând executarea cererii sale de recalculare a pensiei depusă anterior la organul teritorial de asigurări sociale, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă conform documentelor prezentate în luna iunie 2018 ce vizează reangajarea sa la data de 13 februarie 2012 în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale până la eliberarea din funcție – 15 iunie 2018 (f.d. 7).

Invocând că nu a primit răspuns în termenul legal la cererea prealabilă, Grigore Diacenco a înaintat prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, nr. 219 din 27 iulie 2018 privind refuzul recalculării pensiei; obligarea recalculării și stabilirii pensiei în mărime de 61% din suma soldei, începând cu data de 16 iunie 2018; compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 106-109).

Prin hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Grigore Diacenco.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău nr. 219 din 27 iulie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să stabilească lui Grigore Diacenco pensia în mărime de 61% din suma soldei, începând cu data de 16 iunie 2018.

S-a respins pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (f.d. 138, 141-150).

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 189, 190-194 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, instanța de recurs constată că soluțiile emise de instanța de apel și prima instanță sunt greșite, rezultate din neelucidarea tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care nu pot fi menținute.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data adoptării actului care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Totodată, conform dispozițiilor art. 16 alin. (1) din aceeași Lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, sau nu

a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

La caz, Colegiul reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău nr. 219 din 27 iulie 2018 și cerința subsecventă de obligare a autorității pârâte de a efectua recalcularea pensiei lui Grigore Diacenco.

Sub acest aspect este notabil că Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat drept temei de refuz în recalcularea pensiei lui Grigore Diacenco faptul că, stabilirea pensiei pentru vechime în muncă a lucrătorilor în instituțiile de forță, conform art. 13 lit. b) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, din care mărimea pensiei să constituie 55 % din suma soldei, iar conform art. 7 din Lege, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor, acest drept fiind realizat din data de 25 iunie 2011.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la data depunerii de către intimat a cererii de recalculare a pensiei și la data emiterii actului administrativ contestat), militarii care satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Potrivit articolului 2 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la 25 iunie 2011), militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează că, persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vîrstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Totodată, art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 statuează că, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor

organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne – de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă.

În interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

În acest sens Colegiul constată că prin ordinul SPCSE al MAI nr. 82ef din 24 iunie 2011, Grigore Diacenco a fost concediat din serviciul special și a fost trecut în rezerva forțelor armate conform articolului 29 alin. (1) lit. f) din Legea serviciului protecției civile și situațiilor excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007 (la împlinirea vechimii în serviciu ce permite dreptul de ieșire la pensie), cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI (f.d. 43, 58-61).

În legătură cu eliberarea din serviciu, Grigore Diacenco a depus la Direcția economie și finanțe a MAI cerere de fixare a pensiei pe linia MAI (f.d. 44).

Prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 28 septembrie 2011, emisă pe dosarul de pensionare nr. 021744, lui Grigore Diacenco i-a fost stabilită începând cu data de 25 iunie 2011 pensie pentru vechime în muncă, acumulată pe parcursul a 20 ani de activitate în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în mărime de 50 % de la salariu (f.d. 28).

Conform articolului 17 alin. (2) din Legea serviciului protecției civile și situațiilor excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007 (în redacția în vigoare la 25 iunie 2011), pentru serviciu prin contract se stabilesc următoarele limite de vârstă:

a) la angajarea primară în serviciu – 30 de ani;

b) de aflare în serviciu:

- efectivul de trupă – 45 de ani;

- corpul de comandă: inferior – 50 de ani; superior – 55 de ani; suprem – 60 de ani.

În sensul alineatului (3) al aceluiași articol, colaboratorii care au atins limita de vârstă de aflare în serviciu urmează să fie trecuți în rezervă sau în retragere în modul stabilit de legislație.

În atare circumstanțe Colegiul denotă că, din data de 25 iunie 2011 Grigore Diacenco beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Astfel, este evident că instanțele ierarhic inferioare, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii lui Grigore Diacenco, or, faptul că ultimul, în baza ordinului SPCSE al MAI nr. 17ef. din 13 februarie 2018, s-a angajat în organele afacerilor interne, unde a activat până la 11 iunie 2018 nu poate constitui temei pentru recalcularea unei pensiei pentru vechime în muncă, prin includerea vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 25 iunie 2011.

La capitolul dat instanța de recurs decelează că dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, Colegiul pentru a nu leza dreptul lui Grigore Diacenco la proprietate va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Conform articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la momentul depunerii cererii de recalculare a pensiei), recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Alineatul 2 al aceluiași articol stipulează că pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

La materialele dosarului, însă, nu sunt anexate probe din care să rezulte că, la 25 iunie 2011, lui Grigore Diacenco i-a fost stabilită pensia la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu în condițiile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele recurente precum că situația reclamantului Grigore Diacenco nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar.

Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu garantează militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupelor organelor afacerilor interne dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au obținut o altă vechime în muncă. În caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar dispune de

nenumerate ori de dreptul la stabilirea sau repetate majorări ale pensiei.

Așadar, Grigore Diacenco putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 25 iunie 2011.

Această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceleiași categorii de pensie.

Respectiv, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău nr. 219 din 27 iulie 2018 este legală și temeiuri de a fi anulată nu există. Circumstanța dată impune de a constata că sunt neîntemeiate cerințele lui Grigore Diacenco cu privire la recunoașterea ilegalității acestui act administrativ și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia pentru vechimea în serviciu, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele judecătorești contestate casate, iar acțiunea respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, atunci când pensia a fost stabilită la 25 iunie 2011 conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Grigore Diacenco nu este în drept de a solicita Casei Naționale de Asigurări Sociale stabilirea unei noi pensii pentru vechime în muncă.

Colegiul consideră că instanțele inferioare, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a reexamina și stabili din nou mărimea pensiei lui Grigore Diacenco, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume că recalcularea mărimii pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul instanțelor ierarhic inferioare, precum că Grigore Diacenco fiind reîncadrat în organele afacerilor interne, după stabilirea pensiei inițiale, i se permite stabilirea și actualizarea din nou a mărimii pensiei, în baza vechimii acumulate pentru toate perioadele în serviciu.

Această concluzie contravine normelor citate mai sus, or, recalcularea pensiilor stabilite anterior poate avea loc în cazul în care este prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu în organele afacerilor interne, condiție care nu se atestă la caz.

Cu toate acestea, reclamantul Grigore Diacenco poate beneficia ulterior conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

În consecință, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă ci, din contră, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin deciziile din 28 februarie 2020 și 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție

(dosarele nr. 3ra-10/20 și nr. 3ra-254/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție emise de acestea nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Grigore Diacenco urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o decizie nouă, prin care să respingă acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Diacenco.

Conform articolelor 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) și 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și se emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Diacenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Maria Ghervas